

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο Σχέδιο Νόμου "Κύρωση της Συμφωνίας για τα Προνόμια και τις Ασυλίες του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας"

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Με το παρόν Σχέδιο Νόμου σκοπείται η νομοθετική κύρωση της Συμφωνίας για τα Προνόμια και τις Ασυλίες του Διεθνούς Δικαστηρίου Δικαίου της Θάλασσας.

Το Παράρτημα VI της Σύμβασης των Η.Ε. του 1982 για το Δίκαιο της Θάλασσας (την οποία κύρωσε η Χώρα μας με τον Ν. 2321/1995) περιλαμβάνει το Καταστατικό του Διεθνούς Δικαστηρίου της Θάλασσας· το άρθρο 10 του Καταστατικού προβλέπει ότι τα Μέλη του Δικαστηρίου, όταν ασχολούνται με τις εργασίες του Δικαστηρίου, απολαμβάνουν διπλωματικών προνομίων και ασυλιών.

Η υπό κύρωση Συμφωνία τέθηκε σε ισχύ, βάσει του άρθρου 30 αυτής, στις 30/12/2001, τριάντα ημέρες μετά την κατάθεση του δέκατου οργάνου επικύρωσης, και μέχρι σήμερα μέρη της Σύμβασης είναι 22 Κράτη. Η Χώρα μας υπέγραψε τη Συμφωνία για τα προνόμια και τις ασυλίες του Δικαστηρίου την 1/7/1997.

Η υπό κύρωση Συμφωνία αποτελείται από 35 άρθρα.

Στο άρθρο 1 δίνονται αρχικά οι ορισμοί των εννοιών που χρησιμοποιούνται στο κείμενο της Συμφωνίας. Μεταξύ άλλων διευκρινίζεται ότι ο όρος «Μέλος του Δικαστηρίου» σημαίνει το εκλεγμένο μέλος του ή πρόσωπο που επελέγη κατά το άρθρο 17 του Καταστατικού για τους σκοπούς συγκεκριμένης υπόθεσης, ενώ ο όρος «υπάλληλοι του Δικαστηρίου αναφέρεται στον Γραμματέα και στα άλλα μέλη του προσωπικού της Γραμματείας.

Τα άρθρα 2-12 αφορούν στα προνόμια και τις ασυλίες του Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, το άρθρο 2 αναφέρεται στο νομικό καθεστώς του Δικαστηρίου και προβλέπει τη νομική προσωπικότητά του, σημειώνοντας ότι το Δικαστήριο θα έχει δυνατότητα να συμβάλλεται, να αποκτά και να εκποιεί κινητή και ακίνητη περιουσία και να εισάγει νομικές διαδικασίες.

Το άρθρο 3 προβλέπει το απαραβίαστο των χώρων του Δικαστηρίου το οποίο θα υπόκειται στους όρους που έχουν συμφωνηθεί με το ενδιαφερόμενο Κράτος-

μέρος. Οι χώροι όπως και τα μεταφορικά μέσα του Δικαστηρίου θα φέρουν το έμβλημα και την σημαία αυτού κατά το σχετικό άρθρο 4.

Το άρθρο 5 ορίζει ότι το Δικαστήριο απολαύει ασυλίας, εκτός αν έχει ρητά για μία περίπτωση παραιτηθεί από την ασυλία του. Αυτή η παραίτηση δεν θα επεκτείνεται σε μέτρα εκτελέσεως. Στο πλαίσιο της ασυλίας, όλα τα περιουσιακά στοιχεία του Δικαστηρίου, όπου κι αν βρίσκονται, δεν υπόκεινται σε κανένα μέτρο εξαναγκασμού, περιορισμό ή έλεγχο οποιασδήποτε φύσεως. Προβλέπεται επίσης, ασφάλιση έναντι τρίτων για ζημίες από μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο.

Το απαραβίαστο των αρχείων κατοχυρώνεται στο άρθρο 6. Το άρθρο 7 προβλέπει ότι, εφόσον κριθεί αναγκαίο να λειτουργήσει το Δικαστήριο σε χώρο εκτός της έδρας του, μπορεί να έρθει σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο Κράτος προκειμένου να του παραχωρηθούν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις. Το άρθρο 8 προβλέπει διευκόλυνση των επικοινωνιών του Δικαστηρίου ανάλογη με αυτή που παρέχεται στους άλλους διεθνείς οργανισμούς και σε διπλωματικές αποστολές. Οι επίσημες επικοινωνίες και αλληλογραφία του Δικαστηρίου καλύπτονται από το απαραβίαστο. Τέλος, η αλληλογραφία του Δικαστηρίου υπάγεται στο καθεστώς του διπλωματικού ταχυδρομείου.

Κατά το άρθρο 9 δεν μπορούν να επιβληθούν στο Δικαστήριο άμεσοι φόροι ή δασμοί, τέλη και περιορισμοί σε εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών που γίνονται για επίσημη χρήση. Το ίδιο ισχύει και για τις δημοσιεύσεις του Δικαστηρίου.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 10 το Δικαστήριο δεν απαλλάσσεται από δασμούς και φόρους που είναι ενσωματωμένοι στην τιμή κινητής ή ακίνητης περιουσίας ή από φόρους που καταβάλλονται για παρασχεθείσες υπηρεσίες. Αν, όμως, το Δικαστήριο επιχειρήσει μία σημαντική αγορά η οποία συνεπάγεται την επιβολή φόρων, τα Κράτη-μέρη θα παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για την απαλλαγή του ή για την επιστροφή του φόρου που καταβλήθηκε.

Οι μισθοί, τα επιδόματα και οι αποζημιώσεις των μελών και υπαλλήλων του Δικαστηρίου απαλλάσσονται από την φορολογία (άρθρο 11).

Επίσης, προβλέπεται στο άρθρο 12 και η δυνατότητα του Δικαστηρίου να κατέχει κεφάλαια, συνάλλαγμα ή χρυσό και να διαχειρίζεται λογαριασμούς σε οποιοδήποτε νόμισμα, όπως επίσης και να μετατρέπει οποιοδήποτε νόμισμα κατέχει σε άλλο νόμισμα και να κατέχει και να μεταβιβάζει ομόλογα.

Τα άρθρα 13-22 αφορούν στα προνόμια και ασυλίες των διαφόρων προσώπων που συνδέονται με τη λειτουργία του Δικαστηρίου.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 13, τα Μέλη του Δικαστηρίου απολαύουν των προνομίων και ασυλιών που απολαύουν και οι αρχηγοί των διπλωματικών αποστολών σύμφωνα με την Σύμβαση της Βιέννης. Εφόσον βρίσκονται για υπηρεσιακούς λόγους σε χώρα της οποίας δεν είναι υπήκοοι ή μόνιμοι κάτοικοι, απολαύουν οι ίδιοι, όπως και τα συγκατοικούντα μέλη της οικογένειάς τους, διπλωματικών προνομίων και ασυλιών για όσο διάστημα κατοικούν σε αυτή. Επίσης, θα τους παραχωρείται κάθε διευκόλυνση στις μετακινήσεις τους από και προς τον τόπο της έδρας του Δικαστηρίου. Τέλος, προκειμένου να διασφαλισθεί η ελευθερία έκφρασής τους, τα μέλη του Δικαστηρίου συνεχίζουν και μετά την άσκηση των καθηκόντων τους να απολαύουν της ασυλίας από νομικές διαδικασίες σχετικά με ό,τι είπαν ή έγραψαν και με πράξεις τους που έγιναν κατά την τέλεση των καθηκόντων τους.

Το άρθρο 14 αναφέρεται στα προνόμια και τις ασυλίες των υπαλλήλων του Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, στον Γραμματέα του Δικαστηρίου παρέχονται διπλωματικά προνόμια και ασυλίες και οι άλλοι υπάλληλοι απολαύουν σε οποιαδήποτε χώρα και αν βρίσκονται ή από την οποία περνούν για υπηρεσιακούς λόγους των προνομίων και ασυλιών που είναι αναγκαία για την ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους. Μεταξύ αυτών των προνομίων και ασυλιών που απαριθμούνται στο άρθρο 14 είναι η ασυλία από προσωπική σύλληψη ή κράτηση και από κατάσχεση προσωπικών αποσκευών, η ασυλία από νομικές διαδικασίες σε σχέση με λόγια ή πράξεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, η απαλλαγή από στρατιωτικές υποχρεώσεις, η απαλλαγή από περιορισμούς που ισχύουν για τους αλλοδαπούς, οι νομισματικές και συναλλαγματικές διευκολύνσεις, το απαραβίαστο κάθε είδους εγγράφου. Κατά το άρθρο 15 οι εμπειρογνώμονες που εμπίπτουν στο άρθρο 289 της Συμβάσεως των Η.Ε. για το Δίκαιο της Θάλασσας απολαύουν, επίσης, μεταξύ άλλων, της ασυλίας από προσωπική σύλληψη ή κράτηση και από κατάσχεση προσωπικών αποσκευών, της ασυλίας από νομικές διαδικασίες σε σχέση με λόγια ή πράξεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων, της απαλλαγής από περιορισμούς που ισχύουν για τους αλλοδαπούς, της απαλλαγής από περιορισμούς για το συνάλλαγμα. Το ίδιο σύστημα ακολουθείται για τους αντιπροσώπους, τους νομικούς συμβούλους και τους συνηγόρους των μερών (άρθρο 16) για το διάστημα της

αποστολής τους. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 17 και οι μάρτυρες, εμπειρογνώμονες και άλλα πρόσωπα που εκτελούν αποστολή του Δικαστηρίου απολαύουν ορισμένα από τα προαναφερόμενα προνόμια.

Το άρθρο 18 ορίζει ότι τα πρόσωπα που έχουν ασυλίες και προνόμια βάσει της Συμφωνίας, απολαύουν στο έδαφος του Κράτους του οποίου είναι υπήκοοι ή μόνιμοι κάτοικοι μόνο της ασυλίας από νομικές διαδικασίες σχετικά με ό,τι είπαν ή έγραψαν και με πράξεις τους που έγιναν κατά την τέλεση των καθηκόντων τους.

Το άρθρο 19 προβλέπει το καθήκον των προσώπων που απολαύουν προνομίων και ασυλιών να σέβονται τους νόμους και τους κανονισμούς του Κράτους Μέρους στο οποίο βρίσκονται για εργασίες του Δικαστηρίου και να μην αναμειγνύονται στις εσωτερικές του υποθέσεις.

Επειδή τα προνόμια και οι ασυλίες υπάρχουν προς το συμφέρον της δικαιοσύνης αποκλειστικά, είναι δυνατή η άρση τους από την αρμόδια αρχή. Στην περίπτωση αντιπροσώπων, συμβούλων ή συνηγόρων που διορίζονται από ένα Κράτος το οποίο είναι μέρος σε διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, αρμόδια αρχή θα είναι συγκεκριμένα το ενδιαφερόμενο Κράτος· σε άλλες περιπτώσεις αντιπροσώπων, συμβούλων ή συνηγόρων, του Γραμματέα, μαρτύρων, εμπειρογνομόνων, αρμόδια αρχή είναι το Δικαστήριο. Τέλος, για τους υπόλοιπους υπάλληλους του Δικαστηρίου αρμόδια αρχή είναι ο Γραμματέας του Δικαστηρίου (άρθρο 20).

Το άρθρο 21 προβλέπει ότι τα Κράτη-μέρη θα αναγνωρίζουν ως έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο την άδεια διέλευσης (*laissez-passer*) των Η.Ε. που εκδίδεται για τα μέλη του Δικαστηρίου, τους υπαλλήλους και τους εμπειρογνώμονες βάσει του άρθρου 289 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας. Εξάλλου, το ίδιο άρθρο προβλέπει την ταχύτερη δυνατή εξέταση των αιτήσεων για έκδοση θεωρήσεων που υποβάλλονται από όλα τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στα άρθρα 13-17 της Συμφωνίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 θα πρέπει να διασφαλίζεται η ελευθερία κίνησης όλων των προαναφερόμενων προσώπων. Θα διασφαλίζεται επίσης, η ασφάλεια και η δημόσια τάξη του Κράτους Μέρους κατά τη λειτουργία του Δικαστηρίου (άρθρο 23).

Στο άρθρο 24 ρυθμίζεται η συνεργασία του Δικαστηρίου με τις αρμόδιες αρχές των Κρατών Μερών προς αποφυγή κατάχρησης των ασυλιών.

Το άρθρο 25 προβλέπει τη σχέση μεταξύ της Συμφωνίας και ειδικών συμφωνιών που δεσμεύουν τα Κράτη, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση σύγκρουσης θα υπερισχύουν οι διατάξεις της ειδικής συμφωνίας.

Η επίλυση διαφορών ρυθμίζεται στο άρθρο 26 το οποίο αναφέρεται σε διαφορές που απορρέουν από συμβάσεις και άλλες διαφορές ιδιωτικού δικαίου, στις οποίες το Δικαστήριο είναι μέρος, σε διαφορές που αφορούν σε πρόσωπα τα οποία απολαύουν ασυλίας βάσει της Συμφωνίας και, τέλος, σε διαφορές που προκύπτουν από την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών ή μεταξύ του Δικαστηρίου και ενός Κράτους Μέρους.

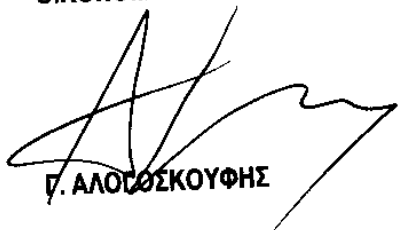
Οι διατάξεις των άρθρων 27-35 ως ακροτελεύτιες προσδιορίζουν τη διαδικασία υπογραφής και έναρξης ισχύος της συμφωνίας, καθώς και τη δυνατότητα καταγγελίας της. Συγκεκριμένα, η Συμφωνία τίθεται σε ισχύ 30 ημέρες μετά την κατάθεση του δεκάτου οργάνου επικύρωσης, μπορεί να ισχύσει και προσωρινά για κάποιο κράτος με απλή δήλωσή του ή ad hoc για το κράτος το οποίο είναι μέρος στη διαδικασία. Πρέπει να τηρηθεί μια προθεσμία ενός έτους για την καταγγελία η οποία διενεργείται με δήλωση προς το θεματοφύλακα. Ως θεματοφύλακας ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών.

Θέτοντας τα ανωτέρω υπόψη της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων εισηγούμαστε την ψήφιση του υποβαλλόμενου Σχεδίου Νόμου.

Αθήνα, 21 Μαΐου 2007

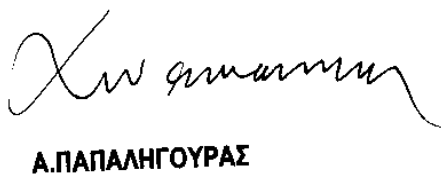
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

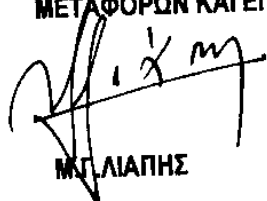
Γ. ΑΛΟΙΣΣΚΟΥΦΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

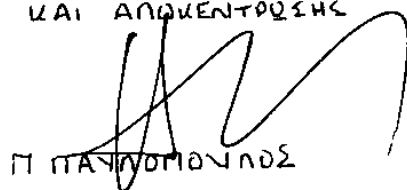

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

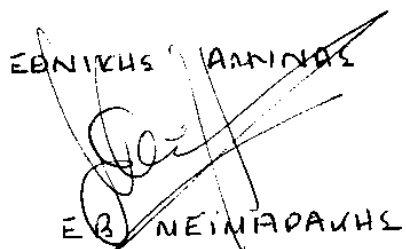

Μ. ΛΙΑΠΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Μ. ΠΑΠΑΔΙΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ε. Β. ΝΕΪΜΑΡΑΪΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΙΑΣ

Β. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Β. ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ